

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 sierpnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Wiesław Kozielowicz (przewodniczący)

SSN Tomasz Demendecki

SSN Paweł Wojciechowski (sprawozdawca)

w sprawie adwokata R.K.

obwinionego o przewinienie dyscyplinarne z art. 80 ustawy z dnia 26 maja 1982 r.

Prawo o adwokaturze

po rozpoznaniu w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej

na posiedzeniu bez udziału stron w dniu 8 sierpnia 2023 r.

skargi obrońcy obwinionego adwokata R. K. – adwokata A. D.

na orzeczenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Adwokatury w Warszawie z dnia 12 czerwca 2021 r., sygn. akt WSD 38/21

uchylające orzeczenie Sądu Dyscyplinarnego Izby Adwokackiej [...] z dnia 13 października 2020 r., sygn. akt SD [...] i przekazujące sprawę do ponownego rozpoznania temu sądowi

na podstawie art. 539e § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 95n ustawy z dnia 26 maja 1982 r. Prawo o adwokaturze (dalej: Prawo o adwokaturze)

**uchyla zaskarżone orzeczenie i przekazuje sprawę Wyższemu
Sądowi Dyscyplinarnemu Adwokatury w Warszawie do
ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.**

UZASADNIENIE

Adwokat R.K. został obwiniony o to, że: w okresie od dnia 9 lutego 2015 r. do dnia 4 czerwca 2018 r. w P. jako pełnomocnik K.U. nie dochował należytej staranności, sumienności, gorliwości w prowadzeniu sprawy z powództwa K.U. przeciwko B. sp. z o.o. w C., nie podnosząc w toku sprawy okoliczności, iż K.U. jako osoba niepełnosprawna nie posiadał zgody lekarza medycyny pracy na pracę w nadgodzinach, porze nocnej i równoważnym systemie pracy, nie biorąc udziału w rozprawie apelacyjnej przed Sądem Okręgowym w P. w sprawie VII Pa 4/18 w dniu 14 maja 2018 r., nie składając wniosku o uzasadnienie wyroku Sądu Okręgowego w P. z dnia 28 maja 2018 r. w sprawie VII Pa 4/18, tj. o czyn z § 1 ust. 2 i § 8 uchwały nr 2/XVIII/98 Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 10 października 1998 r. Zbiór Zasad Etyki Adwokackiej i Godności Zawodu (Kodeks Etyki Adwokackiej) (obwieszczenie Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej z 14 grudnia 2011 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu Zbioru Zasad Etyki Adwokackiej i Godności Zawodu (Kodeks Etyki Adwokackiej ze zm.) w zw. z art. 80 Prawo o adwokaturze (postanowienie o przedstawieniu zarzutu – k. 188-189 akt o sygn. SD [...]; wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego – k. 201-210, k. 245-254 akt o sygn. SD [...]).

Orzeczeniem z dnia 13 października 2020 r., sygn. akt SD [...], Sąd Dyscyplinarny Izby Adwokackiej [...], w pkt 1 orzeczenia uznał obwinionego adw. R. K. za winnego popełnienia zarzuconego czynu opisanego w art. 80 Prawo o adwokaturze w zw. z w § 1 ust. 2 i § 8 Zbioru Zasad Etyki Adwokackiej i Godności Zawodu i na podstawie art. 81 ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo o adwokaturze wymierzył mu karę nagany. W pkt 1 orzeczenia obciążył obwinionego adw. R.K. zryczałtowanymi kosztami postępowania dyscyplinarnego w łącznej kwocie 2000 zł (orzeczenie wraz z uzasadnieniem – k. 272-276 akt o sygn. SD [...], k. 2-7 akt o sygn. WSD 38/21).

Powyższe orzeczenie zaskarżył w całości obwiniony, formułując szereg zarzutów odwoławczych, dotyczących rażącej obrazę przepisów postępowania: art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 95n pkt 1 w zw. z art. 90 ust. 1 Prawo o adwokaturze w zw. z § 33 ust. 4 uchwały nr 50/2018 Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 24 listopada 2018 r. Regulamin działania rzeczników dyscyplinarnych i zastępców

rzeczników dyscyplinarnych oraz trybu i sposobu ich wyboru (zarzut nr I); art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. w zw. z art. 95n pkt 1 w zw. z art. 88 ust. 2 ustawy Prawo o adwokaturze (zarzut nr II); art. 95 ust. 2 zdanie drugie Prawo o adwokaturze (zarzut nr III); art. 350 § 2 k.p.k. w zw. z art. 95n pkt 1 Prawa o adwokaturze (zarzut nr IV); § 34 ust. 1 uchwały nr 50/2018 Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 24 listopada 2018 r. Regulamin działania rzeczników dyscyplinarnych i zastępców rzeczników dyscyplinarnych oraz trybu i sposobu ich wyboru (zarzut nr V); § 2 ust. 8 uchwały nr 50/2018 Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 24 listopada 2018 r. Regulamin działania rzeczników dyscyplinarnych i zastępców rzeczników dyscyplinarnych oraz trybu i sposobu ich wyboru (zarzut nr VI); art. 413 § 1 pkt 4 k.p.k. w zw. z art. 95n pkt 1 Prawo o adwokaturze (zarzut nr VII); art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 95n pkt 1 Prawo o adwokaturze (zarzut nr VIII); art. 144 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 95n pkt 1 Prawo o adwokaturze (zarzut nr IX); art. 128 § 1 k.p.k. w zw. z art. 95n pkt 1 Prawo o adwokaturze (zarzut nr X); art. 7 k.p.k. (zarzut nr XI-XIII, XV); art. 99a § 1 k.p.k. (zarzut nr XIV), a także zarzucając rażąco niewspółmierność orzeczonej kary dyscyplinarnej poprzez pominięcie przez sąd I instancji okoliczności łagodzących, tj. brak szkody po stronie pokrzywdzonego oraz prowadzenie sprawy pro bono. W oparciu o powyższe zarzuty, obwiniony wniósł o: uchylenie orzeczenia i umorzenie postępowania z uwagi na upływ terminu przedawnienia karalności, brak skargi uprawnionego pokrzywdzonego (zarzut nr I i II), uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy Sądowi Dyscyplinarnemu do ponownego rozpoznania (zarzut nr III-XV), zmianę wyroku poprzez uznanie za winnego popełnienia czynu dyscyplinarnego w postaci niestawienia na rozprawie apelacyjnej przed Sądem Okręgowym w P. w dniu 14 maja 2018 r. i wymierzenie kary dyscyplinarnej upomnienia, uniewinnienie od pozostałych czynów i odstąpienie od obciążenia kosztami za dochodzenie dyscyplinarne i przed sądem pierwszej i drugiej instancji (zarzut nr XVI) (odwołanie obwinionego adw. R.K. – k. 281-286v akt o sygn. SD [...], k. 8-13v akt o sygn. WSD 38/21).

Orzeczeniem z dnia 12 czerwca 2021 r., sygn. akt WSD 38/2 Wyższy Sąd Dyscyplinarny Adwokatury uchylił w całości orzeczenie Sądu Dyscyplinarnego Izby Adwokackiej [...] z dnia 13 października 2020 r., sygn. akt SD [...] i sprawę przekazał sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania. W pkt II orzeczenia kosztami

za postępowanie przed sądem II instancji obciążył Izbę Adwokacką w P. W uzasadnieniu Wyższy Sąd Dyscyplinarny stwierdził, iż zasadnym okazał się podniesiony przez obwinionego zarzut obrazy przepisów postępowania mających wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie art. 413 § 1 pkt 4 i § 2 pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 95n pkt 1 Prawo o adwokaturze. W sentencji orzeczenia bowiem sąd pierwszej instancji nie przytoczył opisu i kwalifikacji prawnej czynu, którego popełnienie oskarżyciel zarzucił obwinionemu. Nadto, sąd wydając wyrok skazujący, nie określił przypisanego obwinionemu czynu. Wadliwie jest również określona kwalifikacja prawna przewinienia dyscyplinarnego przypisana obwinionemu. Dalej stwierdzono, że Sąd Dyscyplinarny [...] błędnie określił kwalifikację prawną czynu obwinionego, przyjmując, że obwiniony popełnił delikt dyscyplinarny polegający na naruszeniu zasad etyki – obowiązku wynikającego z § 1 ust. 2 i § 8 Zbioru zasad etyki adwokackiej i godności zawodu w zw. z art. 80 Prawo o adwokaturze, podczas gdy prawidłowa kwalifikacja prawna czynu przypisywanego obwinionemu to popełnienie przewinienia dyscyplinarnego z art. 80 Prawo o adwokaturze w zw. z § 1 ust. 2 i § 8 Zbioru zasad etyki adwokackiej i godności zawodu, a nie odwrotnie. Ponadto, uznano za zasadny zarzut obrazy przepisów postępowania, a mianowicie art. 95n ust. 2 Prawo o adwokaturze, który nie został sprecyzowany przez obwinionego (zarzut nr III), a polegający na rozpoznaniu sprawy dyscyplinarnej obwinionego adw. R.K. na posiedzeniu, podczas gdy sprawa ta powinna być rozpoznawana na rozprawie. Z kolei zarzuty obwinionego określone w punktach IV-VI, IX-X i XIV uznano za bezzasadne i nieznajdujące potwierdzenia w zgromadzonym materiale dowodowym, stwierdzając, iż akta podręczne sprawy prowadzone były w sposób dowolny, utrudniający kontrolę ewentualnych uchybień z uwagi na brak chronologicznego układu kart dokumentujących poszczególne czynności. Odnosząc się do zarzutu nr I wskazano, że istotnie pokrzywdzony K.U. cofnął skargę skierowaną na adw. R.K. (k. 233 akt o sygn. SD [...]), na co Sąd Dyscyplinarny [...] nie zwrócił uwagi w uzasadnieniu, zaś brak skargi uprawnionego pokrzywdzonego, powoduje konieczność rozważenia umorzenia postępowania, czego sąd I instancji nie uczynił. Nie podzielił również argumentacji zawartej w odwołaniu w przedmiocie przedawnienia karalności czynu, ponieważ zarzucany obwinionemu czyn jest

czynem ciągłym (orzeczenie wraz z uzasadnieniem – k. 290-298 akt o sygn. SD [...], k. 8-12v akt o sygn. II ZSG [...], k. 37-43 akt o sygn. WSD 38/21).

Od powyższego orzeczenia złożył skargę obrońca obwinionego, zaskarżając to orzeczenie w całości, zarzucając rażąco obrazę przepisów postępowania, tj. art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 437 § 2 k.p.k. w zw. z art. 95n pkt 1 Prawo o adwokaturze w zw. z § 33 ust. 4 uchwały nr 50/2018 Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 24 listopada 2018 r. Regulamin działania rzeczników dyscyplinarnych i zastępców rzeczników dyscyplinarnych oraz trybu i sposobu ich wyboru polegającą na zaniechaniu przez sąd odwoławczy uchylenia orzeczenia sądu I instancji i umorzenia postępowania wobec obwinionego adw. R.K. z uwagi na brak skargi uprawnionego oskarżyciela. W oparciu o powyższy zarzut obwiniony sformułował wniosek o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Wyższemu Sądowi Dyscyplinarnemu do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym. W uzasadnieniu skargi obwiniony podniósł zarzut o zaistnieniu bezwzględnej przyczyny odwoławczej, określonej w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k., wskazując na brak skargi uprawnionego oskarżyciela, tj. wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego nie został podpisany przez rzecznika dyscyplinarnego. Dalej wskazał, że sąd odwoławczy w uzasadnieniu wydanego przez siebie orzeczeniu zaznaczył, iż podziela zarzut stawiany w odwołaniu przez obwinionego o zaistnieniu bezwzględnej przyczyny odwoławczej określonej w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k., wskazując na brak skargi uprawnionego pokrzywdzonego. Z treści uzasadnienia zaskarżonego wyroku wynika, że wydanie orzeczenia kasatoryjnego nastąpiło z powodu cofnięcia skargi przez pokrzywdzonego K.U. Obwiniony zaznaczył, że cofnięcie wniosku o ściganie przez pokrzywdzonego nie ma znaczenia w sprawie, gdyż postępowanie dyscyplinarne prowadzone jest z urzędu i jego prowadzenie nie jest uzależnione od wniosku pokrzywdzonego o ściganie. Na marginesie obwiniony podał, że w takim przypadku nic nie stało na przeszkodzie wydaniu przez sąd odwoławczy wyroku uchylającego i umarzającego postępowanie w sprawie z powodu cofnięcia przez pokrzywdzonego wniosku o ściganie. Zdaniem obwinionego, sąd odwoławczy błędnie zrozumiał postawiony zarzut nr I wskazany w odwołaniu obwinionego, co doprowadziło do tego, że go zupełnie nie rozpoznał. W dalszej części uzasadnienia wskazał, że w postępowaniu dyscyplinarnym

adwokatów wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego jest odpowiednikiem aktu oskarżenia w procesie karnym (odpowiednikiem art. 14 § 1 k.p.k. jest art. 90 ust. 1 Prawo o adwokaturze). Z brakiem skargi uprawnionego oskarżyciela w postępowaniu dyscyplinarnym adwokatów mamy do czynienia, jeżeli wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego złożyła osoba, która nie jest rzecznikiem dyscyplinarnym w danym postępowaniu. Reasumując, obwiniony wskazał, że wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego z dnia 15 września 2020 r. przeciwko obwinionemu został podpisany przez osobę nieuprawnioną, tj. Zastępcę Rzecznika Dyscyplinarnego [...] w osobie adwokata M.M. (skarga obwinionego adw. R.K. – k. 4-7 akt o sygn. II ZSG [...], k. 60-62 akt o sygn. WSD 38/21).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga okazała się uzasadniona.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że przepisy rozdziału 55a k.p.k. zawierające unormowanie instytucji skargi na wyrok sądu odwoławczego uchylający wyrok sądu pierwszej instancji i przekazujący sprawę do ponownego rozpoznania, znajdują odpowiednie zastosowanie w postępowaniu dyscyplinarnym w sprawach adwokatów na podstawie art. 95n ustawy z dnia 26 maja 1982 r. - Prawo o adwokaturze.

Zgodnie z art. 539a § 1 k.p.k. nadzwyczajny środek zaskarżenia w postaci skargi na wyrok sądu odwoławczego można wnieść, gdy wydanie na etapie postępowania apelacyjnego orzeczenia o charakterze kasatoryjnym naruszało treść art. 437 k.p.k. lub też gdy przy wydaniu tego orzeczenia wystąpiła bezwzględna przyczyna odwoławcza z art. 439 § 1 k.p.k. Jednoznaczne brzmienie przepisu art. 437 § 2 zd. 2 k.p.k. nie pozostawia wątpliwości co do tego, że sąd odwoławczy może uchylić wyrok sądu I instancji i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania, gdy wykaze, iż dotychczasowe rozstrzygnięcie jest dotknięte jedną z wad określonych w art. 439 § 1 k.p.k. lub na przeszkodzie dokonania korekty orzeczenia pierwszoinstancyjnego stoi dyrektywa wynikająca z treści art. 454 k.p.k., co wymaga dokonania analizy istniejącego materiału i wykazania wad w rozumowaniu sądu

meriti. Trzecią ustawową podstawę orzeczenia kasatoryjnego sądu odwoławczego stanowi konieczność przeprowadzenia przewodu sądowego na nowo w całości. W każdej z tych sytuacji, sąd odwoławczy jest zobowiązany do wskazania, która z okoliczności wymienionych w art. 437 § 2 zd. 2 k.p.k. stanowiła *in concreto* podstawę uchylenia wyroku sądu I instancji oraz przedstawić argumenty, które doprowadziły go do takiego wniosku (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 6 lutego 2019 r. sygn. IV KS 3/19, Legalis nr 1872422).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego podkreśla się, że postępowanie zainicjowane skargą wniesioną w trybie art. 539a § 1 k.p.k. służy jedynie kontroli zaistnienia podstaw do uchylenia wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania. Zakres kontroli wyroku sądu odwoławczego, do którego umocowany jest Sąd Najwyższy w wyniku skargi wniesionej w trybie art. 539a k.p.k. i n. ogranicza się do zbadania, czy stwierdzone przez sąd odwoławczy uchybienie daje podstawę do wydania orzeczenia kasatoryjnego. Przedmiotem tego postępowania nie jest merytoryczne badanie prawidłowości przeprowadzonej kontroli odwoławczej w aspekcie uchybień zarzucanych w apelacji, jak również zasadności uchybień stwierdzonych przez sąd odwoławczy (zob. postanowienie Sądu Najwyższego: z 2 grudnia 2020 r., sygn. akt II KS 16/20, LEX nr 3093484; z 28 stycznia 2022 r., II KS 29/21, LEX nr 3314955; z 10 listopada 2022 r., II ZSG 2/22, LEX nr 3555170). Sąd skargowy nie został upoważniony do kontroli oceny poszczególnych dowodów w płaszczyźnie odpowiedzialności karnej oskarżonego, przeprowadzonej w wyroku sądu odwoławczego, bowiem skarga na wyrok kasatoryjny sądu odwoławczego nie służy weryfikacji oceny dowodów dokonanej w II instancji (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 9 grudnia 2021 r., IV KS 59/21, LEX nr 3315443).

Reasumując zatem, kognicja Sądu Najwyższego w postępowaniu skargowym ogranicza się do badania podstaw określonych w art. 539a § 3 k.p.k., nie wchodzi w jej zakres kolejna instancyjna ocena sprawy (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 7 lipca 2021 r., IV KS 28/21, LEX nr 3325821).

Jak wskazuje się w orzecznictwie i doktrynie, w wypadku wystąpienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej (art. 439 § 1 pkt 9 w zw. z art. 17 § 1 pkt 5, 6 i 8-11 k.p.k.) w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji lub w postępowaniu apelacyjnym, która jest podstawą uchylenia wyroku i umorzenia postępowania

karnego, Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu skargi na wyrok kasatoryjny sądu odwoławczego, uchylając zaskarżony skargą wyrok, może jedynie przekazać sprawę sądowi odwoławczemu do ponownego rozpoznania (art. 539e § 2 k.p.k.); nie może natomiast wydać orzeczenia następczego w postaci umorzenia postępowania karnego (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 26 października 2017 r., V KS 9/17, LEX nr 2382462; zob. także M. Hudzik, objaśnienia do art. 539e. [w:] Kodeks postępowania karnego. Orzecznictwo, red. D. Świecki, Warszawa 2022, LEX/el.). Jak się zaznacza, art. 539e § 2 k.p.k. wprowadza odstępstwo od zasady wynikającej z art. 17 § 1 k.p.k., że ujemna przesłanka procesowa powoduje konieczność umorzenia postępowania na takim etapie, na jakim została stwierdzona, skoro stanowi przeszkodę w prowadzeniu procesu (zob. D. Świecki, objaśnienia do art. 539e [w:] B. Augustyniak, K. Eichstaedt, M. Kurowski, D. Świecki, Kodeks postępowania karnego. Tom II. Komentarz aktualizowany, LEX/el. 2023).

Przenosząc powyższe rozważania prawne na grunt niniejszej sprawy, Sąd Najwyższy wskazuje, iż skarżący w niniejszej sprawie podniósł jedną podstawę (art. 439 § 1 k.p.k.) przemawiającą jego zdaniem za uchyleniem orzeczenia Sądu odwoławczego oraz przekazaniem sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania. Skarżący podniósł, że Sąd odwoławczy zaniechał uchylenia orzeczenia Sądu I instancji i umorzenia postępowania z uwagi na brak skargi uprawnionego oskarżyciela w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k., albowiem wniosek z dnia 15 września 2020 r. o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego nie został podpisany przez rzecznika dyscyplinarnego.

Zdaniem Sądu Najwyższego w niniejszej sprawie zaistniała bezwzględna przyczyna odwoławcza w postaci braku skargi uprawnionego oskarżyciela (art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k.). Na wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego z dnia 15 września 2020 r. załączonym do akt o sygn. SD [...] na kartach od 201-209 widnieje jedynie nieczytelny podpis nie pozwalający na identyfikację jego autora (k. 209), z kolei na wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego z dnia 15 września 2020 r. załączonym do akt o sygn. SD [...] na kartach 245-250 (treść tożsama), oprócz identycznego nieczytelnego podpisu, widnieje także pieczęć imienna zastępcy rzecznika dyscyplinarnego [...] adw. M.M. (k. 253). Pozwala to na stwierdzenie, iż

wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego nie został podpisany przez rzecznika dyscyplinarnego.

Stosownie natomiast do § 33 ust. 4 uchwały nr 50/2018 Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 24 listopada 2018 r. Regulamin działania rzeczników dyscyplinarnych i zastępców rzeczników dyscyplinarnych oraz trybu i sposobu ich wyboru, wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego podpisuje rzecznik dyscyplinarny. W aktach postępowania dyscyplinarnego o sygnaturze SD [...] znajduje się wprowadzie dokument, zarządzenie z dnia 17 września 2020 r. (k. 212) zawierające stwierdzenie Rzecznika Dyscyplinarnego [...] w przedmiocie zatwierdzenia „wniosku Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego z dnia 15 września 2020 r.”, lecz w świetle § 23 ust. 2 oraz ust. 3 uchwały nr 50/2018 Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 24 listopada 2018 r. Regulamin działania rzeczników dyscyplinarnych i zastępców rzeczników dyscyplinarnych oraz trybu i sposobu ich wyboru jest ono nieskuteczne. Zgodnie bowiem § 23 ust. 2 ww. regulaminu postanowienie o umorzeniu dochodzenia dyscyplinarnego wydaje i podpisuje rzecznik dyscyplinarny lub zastępca rzecznika dyscyplinarnego. Postanowienie wydane przez zastępcę rzecznika dyscyplinarnego wymaga pisemnego zatwierdzenia przez rzecznika dyscyplinarnego. Natomiast zgodnie z § 23 ust. 3 ww. regulaminu projekt wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego lub projekt postanowienia o umorzeniu dochodzenia dyscyplinarnego może przygotować zastępca rzecznika dyscyplinarnego.

Wprowadzie w art. 51a ust. 2 ustawy Prawo o adwokaturze wskazane zostało, że rzecznik dyscyplinarny może wykonywać czynności przy pomocy swoich zastępców. Jednakże przepis ten nie może być odczytywany w oderwaniu od art. 51a ust. 1 ustawy Prawo o adwokaturze, zgodnie z którym do zakresu działania rzecznika dyscyplinarnego należą czynności w postępowaniu dyscyplinarnym, określone w ustawie i przepisach wydanych na jej podstawie oraz w oderwaniu od art. 58 pkt 5a i 12 lit. i) ustawy Prawo o adwokaturze, zgodnie z którym do zakresu działania Naczelnej Rady Adwokackiej należy określanie zasad działania m.in. zastępców rzeczników dyscyplinarnych oraz uchwalanie regulaminów dotyczących ich działania. Skoro zatem Naczelna Rada Adwokacka w ustanowionym na podstawie ustawy Prawo o adwokaturze regulaminie ustaliła zasady działania

zastępców rzeczników, to przy ocenie skuteczności czynności podejmowanych przez zastępców rzeczników dyscyplinarnych koniecznym jest uwzględnienie tych zasad.

Z łącznej treści powyżej przywołanych przepisów wynika zatem, że rzecznik dyscyplinarny może pisemnie zatwierdzić jedynie postanowienie o umorzeniu dochodzenia dyscyplinarnego podpisane przez zastępcę rzecznika, nie przewiduje się natomiast możliwości zatwierdzania przygotowanego przez zastępcę rzecznika dyscyplinarnego projektu wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego. Z ww. regulaminu wynika, iż zastępca rzecznika dyscyplinarnego może przygotować projekt wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego (§ 23 ust. 3), lecz wniosek taki musi być podpisany wyłącznie przez rzecznika dyscyplinarnego w danym postępowaniu (§ 33 ust. 4 ww. uchwały).

Z tego względu postawiony w skardze obrońcy zarzut naruszenia przez Sąd odwoławczy art. 439 § 1 k.p.k. należało uznać za trafny, a jego konsekwencją jest, w związku z brzmieniem art. 539e § 2 k.p.k., uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Na marginesie, Sąd Najwyższy pragnie zauważyć, że Wyższy Sąd Dyscyplinarny Adwokatury w uzasadnieniu orzeczenia z dnia 12 czerwca 2021 r. w sprawie o sygnaturze akt WSD 38/21 błędnie zrozumiał i rozpoznał postawiony przez obwinionego adwokata R.K. zarzut nr I wskazany w odwołaniu od orzeczenia Sądu Dyscyplinarnego [...] z dnia 13 października 2020 r., w sprawie o sygnaturze akt SD [...] (k. 8-8v, k. 10-10v akt SD [...]). Obwiniony adw. R. K. w odwołaniu wyraźnie podniósł zarzut nr I rażącej obrazę przepisów postępowania, tj. art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 95n pkt 1 ustawy Prawo o adwokaturze w zw. z art. 90 ust. 1 ustawy Prawo o adwokaturze w zw. z § 33 ust. 4 uchwały nr 50/2018 Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 24 listopada 2018 r. Regulamin działania rzeczników dyscyplinarnych i zastępców rzeczników dyscyplinarnych oraz trybu i sposobu ich wyboru, a polegającą na zaniechaniu przez Sąd Dyscyplinarny [...] umorzenia postępowania z uwagi na brak skargi uprawnionego oskarżyciela. Również w uzasadnieniu ww. zarzutu obwiniony wyraźnie wskazał, że: *„(...) wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego z dnia 15 września 2020 r. przeciwko obwinionemu został podpisany przez osobę nieuprawnioną, tj. Zastępcę Rzecznika Dyscyplinarnego [...] w osobie adw. M.M.”* (k. 10v). Pomimo powyższego, Wyższy

Sąd Dyscyplinarny Adwokatury, uzasadniając zasadność podniesionego zarzutu, wskazał, iż: „(...) istotnie pokrzywdzony K.U. cofnął skargę skierowaną na adw. R.K. (karta 233), na co Sąd Dyscyplinarny [...] nie zwrócił uwagi w uzasadnieniu, ograniczając się jedynie do stwierdzenia, że w dochodzeniu dyscyplinarnym, wszczętym po uchyleniu postanowienia o odmowie wszczęcia postępowania z uwagi na odmowę stawienia się, nie został przesłuchany pokrzywdzony K.U. Brak skargi uprawnionego pokrzywdzonego, powoduje konieczność rozważenia umorzenia postępowania, czego Sąd I instancji nie uczynił.” (k. 297-298 akt SD [...]). Tym samym, Wyższy Sąd Dyscyplinarny Adwokatury w żadnym zakresie nie odniósł się do podniesionego przez obwinionego zarzutu braku skargi uprawnionego oskarżyciela, który to zarzut okazał się zasadny w niniejszym postępowaniu przed Sądem Najwyższym.

Kierując się przedstawionymi motywami, Sąd Najwyższy rozstrzygnął jak na wstępie.

[as]

[M. T.]